

Az alcsúti Habsburg-kastély tündöklése és pusztulása (Ásóval a kastélyba)

•Előadó: Seremetyeff-Papp János restaurátorművész, egyetemi tanár

József Antal főherceg, miután Magyarország nádora lett, ízig-vérig magyarrá vált. Minden igyekezetével Hazánk felemelkedésén munkálkodott. Egyik alkalommal a földbirtokos nemeseket arra ösztönözte, hogy törekedjenek hatékonyabb termelésre. Mindenki csak a fejét rázta, nem lehetséges az, mert a magyar föld nem alkalmas magas hozamú mezőgazdasági munkára. A nádort a válasz nem elégítette ki, hanem azt felelte nekik: "Addig kell ültetni és plántálni, majd újra ültetni és plántálni, míg az meg nem fogan".

De, hogy mindez ne csak üres szólam maradjon, megvásárolta Fejér megye egyik legrosszabb, mocsaras területét, és nekifogott a gazdálkodásnak. Néhány év kemény munkájával országos hírű mintagazdaságot hozott létre, bebizonyítva, hogy a szorgos munka mindig meghozza gyümölcsét.

Birtoka egy szép fekvésű, de különösen rossz területén, Alcsút község szélén Pollack Mihállyal kastélyt építtetett családjá számára. Az épület 1821-ben készült el, és a hazai klasszicizmus legszebb példája volt. Körülötte nagy műgonddal 45 hektáros arborétumot létesített, melynek csodájára járt mindenki.

A kastélyt József nádor leszármazottai tovább építették, és modernizálták. A XX. század elejére modern padlófűtéssel, villany- és vízhálózattal rendelkezett. Könyvtárában 64 000 kötet könyvet, köztük öt Corvinát őriztek. Berendezése valóságos múzeum volt, sok műkinccsel, és ritkaságokkal berendezve. Jókai és más, ott megfordult írók, tudósok elragadtatással nyilatkoztak róla műveikben.

A II. világháború vége felé a főhercegi család kénytelen volt külföldre menekülni. Nem vittek magukkal semmit! Azt mondta József főherceg, ha vissza tudnak jönni, úgymint itt lesz minden, ha pedig nem, legyen a kastély és berendezése azé a magyar nemzeté, akiktől a család a rangját és vagyonát kapta.

Sajnos, a háború utolsó napjaiban szándékosan felgyújtották a kastélyt. Porig égett, benne a sok műkinccsel és a könyvtárral egyetemben. A falakat pártutasításra lebontották, és a csodás kastély helyét ma már csak egy faldarab, és egy hatalmas törmelékkupac jelzi. Az ebben a törmelékrétegben végzett ásatások során számos apró töredék került napvilágra, melyek ilyen állapotukban is fogalmat adnak az egykori berendezés szépségéről.

Az ásatásokat irányító restaurátorművész előadásában számos korabeli fénykép segítségével, és az ásatás anyagának fotóival idézhetjük vissza az esztelen, barbár pusztításnak áldozatul esett alcsúti kastély egykori fényét.